

Na začátku byl přechod zemědělského podniku k ekozemědělství

VESELÁ BIOFARMA – ZAKLADATELÉ HOSPODAŘÍ

V krásné kopcovité krajině na okraji Ždánického lesa v obci Velké Hostěrádky na jižní Moravě se nachází ekologická farma VH Agroton, jejíž přechod na EZ uskutečnila roku 2008 (dnes kolem 370 ha orné půdy) firma PRO-BIO, obchodní společnost, Staré Město pod Sněžníkem, aby si zabezpečila dostatek zrnin v biokvalitě pro svoje zpracovatelské a obchodní aktivity.

Teplé klima a struktura podniku zaměřeného na rostlinnou produkci, umožňuje pěstovat řadu tržních plodin. Poloha nedařleko od Brna je jako stvořená pro šetrné ekologické zemědělství a jeho propagaci, farma sousedí s ekovínářstvím Veritas, s. r. o., a v blízkém okolí hospodaří další ekologičtí zemědělci. Na ekostatku se pěstuje špalda, pšenice, pohanka, sója, oves nahý apod. Ekologické zemědělství má nejen svoji produkční funkci. Neméně důležitý je i jeho význam v ochraně životního prostředí a krajiny a je i dobrým příkladem trvale udržitelného rozvoje pro ekologickou výchovu.

Vznik Veselé biofarmy

V poslední době jsme zvyklí hovořit o ekologickém zemědělství (EZ) zejména v souvislosti s dotacemi, jeho postavením v agrární politice, odbytem biopotravin či údržbou krajiny. Hospodaření bez chemie, s využitím zásad preventivních opatření i moderních metod a techniky však vyžaduje kromě dotací a politické podpory i pořádný kus selského fortele a umu. Na to se tak trochu zapomíná. Možná proto je u nás tak málo ekofirm, které hospodaří na orné půdě s tržní produkcí biopotravin. Praktické zkušenosti chybí nejen zemědělcům, ale i studentům a mnohým poradcům. Velké povědomí o tom, jak to chodí na skutečné ekologické farmě v produkční oblasti ČR, nemají ani spotřebitelé a odborně zainteresovaná veřejnost (zahradkáři, ochránci přírody, úředníci, aj.). V České republice není dostatek modelových farem

v produkčních oblastech (orná půda, trvalé kultury, zelenina), které by byly na dobré odborné úrovni, měly komunikativní a renomovaný personál a zároveň byly ochotné otevřít se široké veřejnosti.

Stejně tak VH Agroton, je především produkční farma, jejíž zaměstnanci nemají během vegetačního období tolik času ukazovat veřejnosti taje ekozemědělství v praxi. Proto v rámci této velké farmy vznikla „malá farma“, která zde od roku 2014 plní převážně osvětově-vzdělávací činnost. Tato idea ukazovat, vysvětlo-

Sešla se zde skupina přátel, kteří se rozhodli své více než dvacetileté zkušenosti z různých pozic budování ekologického zemědělství (EZ) předat veřejnosti – **Martin Hutař, Jiří Urban, Karel Matěj, Petr Trávníček, Tomáš Mitáček**. Za tímto účelem založili spolek Veselá biofarma – spolek přátel ekologického zemědělství, jehož cílem je ukázat, že ekologicky hospodařit je rozumné a normální a že produkce biopotravin není žádný luxus, a proto by se biopotraviny měly stát běžnou součástí spotřeby v České republice.

Ve Velkých Hostěrádkách provozuje Veselá biofarma malou ekofarmu (od začátku roku 2016 s certifikovanými plochami v EZ) s těmito ukázkovými provozov:

- ❑ **Pěstování léčivých a aromatických rostlin, certifikované volné sběry, sušení a výroba čajů.**
- ❑ **Polní pěstování brambor a zeleniny.**
- ❑ **Selská biozahrada (ovocné stromy, keře, ovoce, zelenina a okrasné rostliny).**
- ❑ **Ukázková ekologická vinice.**
- ❑ **Malé zpracování ovoce a zeleniny (zavařování a sušení).**

Práce na poli – Tomáš Mitáček.

Dále pořádá praktické kurzy pro zemědělce, provádí exkurze, nabízí jednodenní vzdělávací semináře pro učitele v rámci DVPP zaměřené na léčivé rostliny, byliny a koření. Provozuje ekocentrum s poradenstvím v oblasti biopotravin, ekozemědělství, ochrany přírody, péče o krajinu a udržitelného rozvoje.

Karel Matěj při práci v sadu.

vat a předávat smysl ekologického hospodaření se všemi pozitivy odborné i laické veřejnosti, dětem, zákazníkům a přátelům, se zrodila před více jak třemi roky při vysazování čtyř lip okolo zdevastovaného křížku uprostřed pole přímo nad farmou (viz foto nahoře)..

Jiří Urban rodává biobrambory z Veselé biofarmy.
Sušárna bylin.

Projekt „Poznejte s námi, jak vznikají biopotraviny na ekologickém statku“

V rámci svých vzdělávacích a osvětových aktivit se spolek Veselá biofarma spojil s místní akční skupinou Oslavka, o. p. s., působící v jihovýchodní části kraje Vysočina kolem Náměšti nad Oslavou na propagaci EZ a regionálních biopotravin formou popularizačního projektu, který je určený zejména pro zájemce z Vysočiny a z Jihomoravského kraje, s možností účasti zájemců z celé ČR.

Cílem projektu s názvem „Poznejte s námi, jak vznikají biopotraviny na ekologickém statku“ je zvýšit povědomí spotřebitelů a odborně zainteresované veřejnosti v ČR o tom, jak se produkuje regio-

nální bioprodukty a biopotraviny na jižní Moravě a o praxi ekologického zemědělství v produkčních oblastech. Dalším cílem je zlepšit povědomí a odborné znalosti spotřebitelů a odborně zainteresované veřejnosti o oborech a jejich produktech, které nejsou v ČR (ve srovnání s EZ na TTP) velmi rozšířené:

- ❑ Regionální a domácí zpracování ovoce a zeleniny ve vazbě na ekologické zelinářství a ovocnářství.

- ❑ Zpracování a využití léčivých a aromatických plodin včetně certifikovaných volných sběrů a ekologické produkce.

- ❑ Využití a zpracování netradičních a minoritních plodin a propagace jejich ekologického pěstování.

- ❑ Výroba biovína a ekologické vinnohradnictví.

- ❑ Ekologický chov prasat a produkce biovepřového masa, zájmové chovy různých hospodářských zvířat.

Za tímto účelem projekt nabízí komplex aktivit v oblasti vzdělávací, informační i realizaci prakticko-poradenské činnosti. Aktivitu projektu jsou rozděleny do několika oblastí a obsahují 4 x den otevřených dveří na ekofarmě s praktickými ukázkami postupů zpracování rostlinné a živočišné produkce, tvorbu metodických a informačních materiálů, informační tabule popisující jednotlivé sekce ekofarmy, výrobu krátkého spotu a letáku pro informování veřejnosti a výrobu propagačních předmětů.

Důležitou součástí projektu je i PR a spolupráce s médii.

Jednotlivé semináře a dny otevřených dveří budou realizovány s ohledem na vegetační dobu v těchto oblastech:

- ❑ jarní den na ekofarmě se zaměřením na netradiční a minoritní plodiny – jejich pěstování v EZ, využití a zpracování a na ekologický chov prasat;

- ❑ druhý seminář a letní den na ekofarmě bude provoněn léčivými a aromatickými plodinami;

- ❑ třetí červencový seminář a den otevřených dveří na farmě se zaměří na domácí zpracování ovoce a zeleniny pěstovaných v EZ, způsoby konzervace a uchování;

- ❑ poslední podzimní den na ekofarmě bude patřit vínu – ekologickému vinnohradnictví a vinařství, výrobě vína.

Praktické semináře a dny otevřených dveří se budou konat v obci Velké Hostěrádky na modelové ekofarmě VH Agroton a Veselá biofarma, z. s. Dále bude zorganizována exkurze do firmy Sonnentor (Sluneční brána) v Čejkovicích, se kterou Veselá biofarma úzce spolupracuje při pěstování léčivých bylin a výrobě čaje Pohoďáře, a do ekologického vinařství Veritas ve Velkých Hostěrádkách.

Jarmila Urbanová

Foto – autorka, Vlastimil Trčka

www.veselabiofarma

www.oslavka.cz

Petr Trávníček

Martin a Pavla Hutařovi

